

”Verksamheten ska syfta till att barnens förmåga till empati och omtanke om andra utvecklas, liksom öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattning och levnadssätt.”

Lpfö 98, rev 2010

OLIKA

Handledning till

Min familj

av författaren och illustratören Anna-Clara Tidholm

SYFTE

Att tillsammans med barnen samtala kring och reflektera över: familjer, släkt, vänner, djur och husdjur.

FRÅGOR KRING FAMILJ, SLÄKT OCH VÄNNER

1. Boken börjar med Gabriella som undrar över vad en familj är. Har du någonsin funderat på vad en familj är? Gabriella tycker att en familj är sådana som ”hör ihop”. Vad betyder det?
2. Bakgrunderna till varje bild ger små ledtrådar om hur barnet bor med sin familj. Ibland bor de på två ställen och ibland på ett, ibland har de en förälder ibland flera, ibland är de inomhus och ibland utomhus. Titta på bakgrunderna och prata om vad de kan betyda. Vad tror du att bakgrunderna försöker säga om barnets familj?
3. I Leos familj i boken finns mamma, mormor, stora Nalle och gamla Nalle. Vad är det som är bra med att ha en förälder? Har du eller någon du känner en förälder? I Leos familj finns det ett barn, Leo. Vad är det som är bra med att vara ett barn? Vad är det som är mindre bra med att vara ett barn?
4. I Elliots familj finns många vuxna och många barn, både stora barn och små barn. Finns det flera barn i din familj? Vad är det som är bra med att vara flera barn? Vad är det som är mindre bra med att vara flera barn?
5. I Ellas familj finns fyra föräldrar. Vad är det som är bra med att ha många föräldrar? Har du eller någon du känner många föräldrar?
6. Har du tänkt på om du själv vill ha barn när du blir stor? Hur tänker du att din familj skulle kunna se ut? Tänker att du ska bo på någon speciellt plats? Tillsammans med djur, på landet eller i stan? Tror du att du kommer att bo i Sverige? Eller kanske i ett annat land?
7. I Jonathans familj är farfar från Filipstad med i familjen. Har du någon mormor eller morfar, farmor eller farfar eller någon annan äldre släkting eller vän som är med i din familj? Om så, vad brukar ni göra tillsammans? Vad är det bästa med att bli äldre tror du? Finns det saker som är roligare att leka tillsammans med någon som är äldre än med någon som är ett barn?
8. Hur ser din familj ut? Hur många föräldrar finns i din familj? Hur många barn finns i din familj? Var bor din familj? I ett eller flera hus?

Övning: Läs först boken och låt barnen rita sin egen familj. Sätt upp allas teckningar och låt alla barn berätta om sina familjer.

9. I bokens familjer har människorna många olika namn. Är det några namn du känner igen väl? Några du aldrig har hört förut? Vad heter personerna i din familj? Vet du var namnen kommer ifrån?

10. Människor som bor i Sverige kan också komma från andra länder. Några är födda i Sverige, några är födda utomlands, några har föräldrar eller andra släktingar som är födda utomlands. Nästan alla som bor i Sverige idag har rötter i andra länder. På sätt och vis kan en se hela världen som en enda stor släkt och hela världen som ett enda stort land! Var är du född? Vart eller från vilka platser kommer din familj ifrån?

FRÅGOR OM DJUR OCH GOSEDJUR

1. I boken berättar vissa barn om husdjur som hundar, katter, kaniner och en papegoja i sina familjer. Har du något husdjur eller känner du någon som har ett husdjur? Om du fick välja själv, vilket djur skulle du helst vilja ta hand om? Vad är det som är det bästa med att ha ett husdjur? Vad är det som inte är så bra med att ha ett husdjur?

2. I boken finns också gosedjur såsom Tiger, stora Nalle och gamla Nalle. Har du något gosedjur? Har det något namn? Vad är det som är bra med ett gosedjur?

OM SAMER OCH MINORITETSFOLK

Samerna är ett minoritetsfolk i Sverige. I boken *Min familj* var det speciellt viktigt för författaren och illustratören Anna-Clara Tidholm att ha med en samisk familj (Antaris familj). Det märks bland annat på namnen. Hon menade att samerna så sällan syntes i litteraturen. Samerna bor i Sameland, även kallat Lappland (vilket inte är det samma som landskapet Lappland) som finns i de norra delarna av Sverige, men också i Norge, Finland och Ryssland. Det är inte helt säkert hur många som är samer här, men cirka 70 000 av de cirka 2 miljoner människor som bor i området. Mellan 20 000 och 42 000 samer bor i Sverige. Rensköttsel är en viktig del av den samiska kulturen och renarna går ute i naturen året runt. Cirka 10 % av samerna bedriver renskötsel. Sametinget i Sverige är en myndighet som ska främja och bevaka frågor som rör samisk kultur. Samer är ett av Sveriges fem minoritetsfolk.

OM FAMILJ

Familjen är vår första tillhörighet och att få den positivt och självklart speglad är därför oerhört viktigt för vår självkänsla och självbild. Många tänker att det måste finnas ett särskilt motiv till att ha med andra familjeformer än den traditionella heterosexuella kärnfamiljen, men det krävs självfallet inte. Genom att låta alla familjeformer representeras i en bokhylla likställs de familjeformer vi har runt omkring oss i samhället idag på ett självklart sätt. I den här boken ser familjerna ut på alla möjliga sätt, precis som i verkligheten. Ensamstående föräldrar, samkönade par, sambos och sårbos, kärnfamiljer och styvfamiljer. Familjer med olika hudfärger och bakgrunder. Att låta barn själva definiera sin familj är ett sätt att bredda normen, i stället för att utgå från en sorts familj (kärnfamiljen) och låta barnen beskriva "avvikelser".

BERÄTTA FÖR BARN OM HUR BARN KAN BLI TILL

Barn kan komma till familjer på olika sätt! När ni pratar om hur barn blir till är det viktigt att inte bara berätta om bara ett sätt. Även om samlag är det vanligaste sättet att göra barn behöver vi prata om alla sätt, eftersom vi annars skapar en norm där andra sätt ses som avvikande. Förbered er därför i personalgruppen så att ni alla är lika kunniga kring de olika sätt som en kan bli familj, allt från sex till adoption, provrörsbefruktning och inseminationer. Läs gärna boken *Hur görs bebisar?*

